

Br. Willram, te župnik Knebel. U trećem dijelu dolaze rasprave nekih novih pisatelja o vjerskom življenju u Marijinoj kongregaciji. Naslov je ovoga dijela: *Die Pflege des religiösen Lebens in der Marianischen Kongregation*, a pisci su: Anton Forstner S. J., Dr. Josef Prötzner, Josef Hättenschwiller S. J., Dr. Fr. X. Lukmann, M. Gatterer S. J., Dr. Franz X. Marty te izdavač, Isusovac Georg Harrasser. Četvrti dio obuhvaća članke o djelotvornom radu pri Marijinim kongregacijama s naslovom: *Das Apostolat in der Marianischen Kongregation*. Ovdje se odlikuju u tom smjeru slijedeći pisci: ot. Hättenschwiller, ot. Abel, Dr. Franz Schumacher, grofica M. Th. Ledóchowska i župnik Joh. B. Knebel. Peti i posljednji dio sastavljen je od samog jednog pisca, i to od oca Aloys-a Schweykarta S. J. Pisac ga je zgodno naslovio: *Ein Wort in schicksalschwerer Zeit*, jer u njemu primjenjuje posao svakog čovjeka, a napose jednog kongreganiste pri ovako teškom ratnom vremenu. Uputno je, što ot. Schweykart potiče na obnovu kršćanskog života, pri kojemu veliku ulogu igraju i Marijine kongregacije.

Iz gore rečenoga dade se zaključiti na zanimivost ovog drugog sveška, u kojem nalazimo poučne govore i predavanja raznih učenjaka u načinu rasprava, skica i pouka. Zasluga ide oca Harrasser-u na sretnom izboru predmeta, a hvala Herder-ovu nakladnom zavodu, što nam je podao tako praktičnu zbirku, od koje mogu imati koristi ne samo kongreganiste i njihovi upravitelji, dali i svi oni, koji mare za radom oko spasenja duša. Zato knjigu svakomu na srce stavljamo.

Anton Lovre Gančević O. F. M.

Watterott P. Ignaz O. M. I.: Ordensleben und Ordensgeist. Dritte Auflage. 1919. U Sini. X + 414 str. Izašlo kod: *Herdersche Verlagshandlung u Freiburg-u im Breisgau* (Njemačka). Stoji: 4 Mk. broš., a 5'20 Mk. vezano.

Knjiga u naslovu sadržaje četrdeset govora držanih među samostan-

skim ženskim zajednicama. Rečeno je: Idite i naučavajte sve puke (Math. 28, 19.). Kao što je nekada kršćanstvo izvojštilo pobjedu nad opakim svijetom pomoću božanske riječi, tako se je nadati i sada, da će Crkva moći privlačiti duhove najlakše pomoću iste riječi. Svećenička usta neka budu puna prave ljubavi prama Bogu i prama bližnjemu, pa ćemo sigurno imati mir i zadovoljstvo na ovom i na onom svijetu. Gdje nema riječi božanske, tuj vjerske istine počinju potamnjevati, a zanos za dobrim počinje mlitaviti. Svatko je od nas po naravi slab, te potrebuje od vremena do vremena kakve božanske riječi, koja će mu biti poticalom i sredstvom, da teži za duhovnim savršenstvom. Takove su misli vodile dobrog redovnika družbe Neoskvrnjenog Začeca, oca Watterotta, pri izdanju ovog djela, koje je evo u razmaku od pet godina doživjelo treće izdanje (I. izd. god. 1911., II. izd. god. 1912.). Djelo sastoji, kako napomenusmo, iz četrdeset govora o raznim duhovnim predmetima. U svim govorima pisac nastoji istaknuti potrebu i važnost duševnog napretka, pa se prema tomu i zaustavlja na pojedine točke svagdanjeg ljudskog života, e bi lakše mogao na temelju kršćanske nauke potaći slušaoca na što uspješnije oživotvorenje duševnog napretka. Tuj susrećemo obrazloživanje svake pojedine kreposti kao i njezine opreke. I ako je djelo u prvom redu namijenjeno redovnicama, to ipak njegova korist ne će se izmaći ni drugomu, pošto one zdrave pouke, što nam ih ovdje pruža iskusni otac Watterott, bivaju spasonosne za svakog onog, koji želi težiti duhovnom savršenstvu, dosljedno spasiti svoju dušu.

Anton Lovre Gančević O. F. M.

Father Cuthbert, O. S. F. C.: The Romanticism oft St. Francis. 1915. Cijena: 8 fr. Dobiva se preko: *Universitätsbuchhandlung u Freiburg-u* (Švicarska).

Lanjske je godine izdala glasovita nakladna knjižara: Longmans Green and Company ovu lijepu i poučnu knjigu učenog kapucina oca Cuthbert-a. Pisac je valjda poznat i hr-

vatskoj javnosti po nedavno izašloj njegovoj knjizi, u hrvatskom prijevodu pod naslovom „Biser-Suze“ od oca Slavića (gl. „Bog. Smotra“ VIII. 3. str. 313.). S ovim pak novim djelom u spomenutom engleskom naslovu „The Romanticism of St. Francis“ pisac nas uvada u nutarnje ljepote franjevačkog reda. Poznato je, da su franjevci vazda njegovali romantičizam, koji im ne dolazeše iz filozofije ili iz kojeg političnog cilja, da li iz pripripostiosti srca. Uzmimo na pr. siromaštvo. Prema riječima Fra Jacopone-ovim siromaštvo je imati i željeti ništa, a posjedovati sve u duhu slobodnog izbora. Ovo je prvo poglavlje, kojim se otac Cuthbert bavi u ovom dijelu. Zajedničko življenje osnovano na osobnom žiću svakog pojedinca nije nego druga istina, što zasnjeđoćuje opstojnost franjevačkog romantičizma. Krivo su nekoji noviji ućenjaci stavili u sumnju Franinu odanost prama katoličkoj Crkvi. Ako itko, to je sigurno bio sv. Frano, koji ljubljše ustanove sv. Matere Crkve ljubjavlju pravog sina. To se najjasnije vidi pri njegovu ustanovljenju franjevačke zadruge, za koju se postarao, da dobije potvrdu i blagoslov od sv. Stolice. I kašnje se je sv. Frano vazda obraćao pri svim poslovima na sv. Stolicu kao na vrhovnog vodiča svojega reda. Na franjevački romantičizam spada i drugi franjevački red ili red sv. Klare, jer i ovaj red nije nego plod Franina svetog rada. Tko se ne sjeća Klarine privrženosti sv. Frani, njezina opsluživanja franjevačkog siromaštva te plemenitosti njezinih čistih kršćanskih osjećaja? Poglavlje o sv. Klari šaćinjava vrlo zanimivo poglavlje u knjizi oca Cuthberta. Nego među najzanimivijim poglavljima ovog djela jest „The Story of the Friars“. Ovdje nam ućeni kapucin riše utjecaj franjevačkog reda na cijeli svijet u burnom trinaestom i ćetrnaestom vijeku. Nastale razlike med plemićima, birokracijom i seljaćtvom bjehu ugušene živim propovijedanjem sinova franjevačkog reda. Bez dvojbe ova toćka najjaće potvrđuje za ućenog auktora romantićnu pojavu u krilu Franinih sinova, jer se tu vidi tiješni odnošaj franjevačkog reda sa svim kastama ćovječanstva. Na ćetvrtom mjestu otac Cuthbert donosi

životopis jednog kapucina iz našeg doba, a tim veleućeni pisac opravdano brani do kraja svoju tvrdnju, koja se vidi već u samom naslovu knjige, to jest, da je franjevaćki red uvijek pokazivao na sebi ideal pravog i divnog romantićizma.

Ova ćetiri poglavlja pružaju u ćitavoj mjeri najljepše pobude za gajeenje plemenitosti i ćistoće srca. Otac Cuthbert, vrstan risać ćovječje nutrine, znao je u finim potezima prikazati ćitaocu cilj i korist franjevaćkog reda, pa stoga njegovo djelo preporećujemo najviše onima, koji se proućavanjem zanose za redom asićkog Siromaha. Knjiga oca Cuthberta spada medu najvaćnije tekovine novije franjevaćke književnosti.

Anton Lovre Gańćević O. F. M.

Mary G. Segar: A. Mediaeval Anthology. Being Lyrics and other Short Poems Chiefly Religions. Collected and Modernized by —. Izašlo 1915. nakladom slavne knjižare: Longmans, Green and Co., a nabavlja se kod: Universitātsbuchhandlung, Freiburg (Schweiz) uz cijenu: 2 fr. 50 cent.

Marljiva spisateljica Mary G. Segar pruža nam u engleskom ruhu po izbor vjerskih pjesama iz srednjega vijeka. Sredovjećne nabožne pjesme, pune lirskih osjećaja, bile su najradije ćitane od dušā Bogu posvećenih, a bile su sastavljene u latinskom i ondašnjem savremenom jeziku. Latinske su prevedene, a engleske su malko preradene zbog lakšeg shvatanja. Korist, koju može svatko crpiti iz ove knjige, jest ta, što se tu vidi i ućiva nježni i nabožni osjećaj pućke duše, koja se razgovara s Bogom o svemu onomu, što je sveto i dobro. S naše pak strane istićemo takoder i drugu korist, koju mogu pribaviti svi oni, te se zanimaju za vjerskom književnošću pojedinih naroda. Segar je popratila ovo djelce sa zgodnim uvodom o književnom blagu engleske predreformacije književnosti, pa će i to moći dobro doći sabiraćima svake, a napose kršćanske, književnosti. Sa svih tih književnih pogleda knjiga zaslućuje toplu preporuku.

Anton Lovre Gańćević O. F. M.